

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felolós szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben hához szállítva, vidékre postán küldve:
Égész évre 36 K | Negyedévre 9 K
Félévre 18 K | Egyes szám 80 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megterítését kérjük

Hirdetések díjazásáért szírint. — Nyilttör suronkint.

A nyilttérli és hirdetési díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 37.

UJSÁG

SZILÁNKOK.

MÁJUS ELSEJÉT általános munkaszünettel és politikai népgyűlések rendezésével ünnepeztük meg városunkban és vármegyénkben is. Ami a munkaszünetet illeti, volt alkalmunk meggyőződni, hogy faluhelyen, halloha munkára alkalmasabb lett volna az idő, alig lett volna fogantatja még a szigorú kibolósokknak is, mert a nép csak egyféle ünnepet ismer, és pedig azt. amely templomba-menéssel van összekötve. Olyan ünnepet, amikor — maga sem tudja miért — egész nap otthon kell ülnie, olyan ünnepet a falu nem ismer. Ami a politikai népgyűlések rendezését illeti, azokra nézve határozottan megállapítható, hogy a „magyar” szónokok a magyar-szidáshoz igen jól értenek. Hallottunk mi cseh és szlovák szónokokról is, akik a munkáról, a közjólétéről stb. beszéltek és általában oktatói akartak. A „magyar” szónokok csak akasztófákat tudnak beígérni Horthynak, nekünk s a burzsujoknak. A burzsujok alatt persze nem az igazi burzsujokat értették, hanem azokat, akiket burzsujoknak már csak gúnyolni lehet, akik olyan nagy ünnepen is, mint a május elseje — kálváriát jártak, a legnehezebb megéghetés mindennapi nagy kálváriáját. Ezeknek ígertek petróleum helyett lámpapvasat, ezeknek a szegény embereknek, akik a felvonulónál ha tán nem is, de a felvonulótól való bizonyosan sokkal szegényebbek, mert házuk felett nemhogy ötágu, hanem a legegyszerűbb csillag sem ragyog.

FALU A VÁROSBAN. Az Esti Ujság írja: „Napokkal ezelőtől megkondította a „K. M.” a hirharangot és verte szakadatlan, majd hogy félre nem verte. A falut hívta, csábította a városba az „új vallás” győzelmes diadal-ünnepére. A falu nem mozdult. Ma bucsu van a városban. A „régí vallás” szerint a bűnbánat és vezeklés napja. Senki sem hívta a falut és mégis — csodálatos — ma jött be sereggestől a föld népe, hogy száz színűvé varázsolja a szürke, vörösrök szánt utcát.” — Ezt a közleményt szóról-szóra átvesztük, mert nálunk is betűről-betűre megismétlődött a hétéfői Kálvária-bucsun az, ami ugyanakkor Kassán, hogy t. i. a vallásos keresztény nép ezrelvet vett részt a kereszteltalálás ünnepe a Kálvárián tar-

tott bucsuban. Megható volt látni a megrendíthetetlen tömeget, amelynek eleje már a Kálvárián volt. de a vége még a templom előtt állott. De azért a bereznai zsidók elhíresztelték, hogy a bucsu szónokát a szociáldemokraták lerángatták a szószékéről! Ahhoz a zsidó-fantázia elég termékeny lehet, hogy ilyet kitaláljon, de a szociáldemokrácia nem lehet olyan erős, hogy ezt megtegye. Hisszük, hogy eszében sem volt, azok a bereznaiak csak álmódta — makkról.

A kereszténység nemzetközisége.

A kereszténységnek is van nemzetközisége, bár ezt a nemzetköziséget inkább nemzetföltöltésnek kellene mondani. A kereszténység nemzetközisége nem olyan hívakodó, nem olyan élelmes és nem is olyan hasznos talán, mint a páholyok és a szociáldemokraták internacionalizmus, de régebbi annál és főképen — igazabb és őszintébb. Nem tagadja meg az egyes ember születési hovatarozandóságát, de érdemileg annyira nem tesz különbséget nemzet és nemzet között, hogy egymás között valamennyit testvérszerien akarja, gyöngéd, egyben okos, bölcs, célravezető intézményekkel olyképen akarja megszerettetni a kulturáltabbakkal a kevésbé kulturált vadembereket is, mint ahogyan az édesanya a nagyobb testvérral a kisebbiket, a nagyobbakkal, az okossal a kis érzékenyt, a kis szeleburdi, vagy vadon-vadvirágot.

Nem hozakodunk most elő azzal, ami a kereszténység majdnem kerek kétezer esztendő történetéből a fenti állítás bizonyítására felhozható volna. A legújabb időkől vesszük a bizonyító példát arra, hogy igenis van keresztény nemzetköziség, illetve nemzetföltöltés és hogy az föltötte áll a páholybeli és szociáldemokrata-jellegű nemzetköziségnek:

Ime, a legkövetlenebb bizonyíték: Egy ezeréves keresztény-ország, Magyarország — önhibájából, vagy önhibáján kívül — háborúba keveredett és a háborút elvesztette. A páholyok és a szociáldemokrata nemzetköziség ezen a jobb sorsra érdemes országban úgy akart segíteni, hogy a vízbefeladót vértengerbe — és pedig ártatlan polgárvértengerbe — taszította

lejjebb, közben élő tagjait metélte és csonkította meg. Ez az ország már csaknem elvészett és azóta el is vészett volna, haolyha nem támad fel iránta a keresztény internacionálisták részvéte, amely csodálatos részvét — egyesülve az önért és az önbizalom varázsával — a haldoklót eszméltre hívta. S amikor a föleszmélet kellett támogatni, akkor megint a páholyok és a szociáldemokraták nemzetközisége volt az, amely titokban a rágalmak mérgét keverte mindennapi életébe, és megint csak a keresztény internacionálisták voltak azok, akik bátran szót emeltek érdekében, a rágalmakkal szemben megvédelmezték és az életét új megrontásokkal fenyegető rémeket elűzték aggódo lelkéből.

De hol és mikor? — kérdezed olvasóm. Hol tettek a páholybeli és a szociáldemokrata-internacionálisták rosszat és rosszul a fentevetelt országra nézve és hol tett jót ugyanennek érdekében a keresztény internacionálisták?

Az előbbre, hogy t. i. hol kisebbitette, hol járta le a páholybeli és szociáldemokrata-internacionále azt a szegény országot, csak azt feleljük: mindenütt, ahol tehetete, ahol szóhoz jutott. Eleinte csak lassan, óvatosan, ma már a Vadaskertben és az utcasarkon. A feltámadt keresztény Magyarországot általában úgy fogadták ezek, mint a vadász a végső erejével föltápadkodni és elfutni akaró vadat: új puskafővéssel, de most már sokkal kegyetlenebbel, számítóbball és ravaszabbal, mint az első volt. Nem lehet azt elmondani, mennyi gyűlölet, mennyi kegyetlenség, mennyi embertelenség volt azokban a rágalmakban, melyeket erről az országról terjesztettek ezek a páholybeli és szociáldemokrata nemzetköziek, csakhogy tönkretgyék. Lélelben nem lehetnek ezek nemzetköziek, mert akkor egy nemzetet sem volna szabad úgy tönkretenniük, mint ahogy ezt az országot tönkretenni akarták. Az igazi nemzetköziek Magyarországot dolgában csak a keresztény internacionálisták voltak és pedig franciák, hollandusok, angolok vegyesen.

A keresztény internacionálisták nem kiabáltak, nem kiáltottak ugyan magukat nemzetközieknek, de nemes értelemben vett nemzetköziséggel nyilatkoztak egy nehéz helyzetbe jutott országot megtennéről és annak érdekében bátran igyekeztek segíteni minden megtehető. Egyöntetűen, nemzeti és felekezeti különbség nélküli — francia rek két esztendővel? Lehet, hogy nagy szerepet játszott a város, vagy a vármegye életében. „Régi dicsőségünk”-et ő is látta már egyszer elveszni az „éji homály”-ban. Nem győzte kívánni, míg valahogy ismét előkerül. „Itt nyugszanak Thalay Miklós halmvai. Meghalt 1850-ik év június 5. napján, élete 63-ik évében”.

Találkozom egy tanárral is. „Tekintetes Kovács József”, így szól róla a felírás. Régi, őszbecsavarodott magyar nemes volt, aki magában hordta a nemzeteket éltető tudományt. 1846-ban már mint 70 éves aggastyán fekdét le a halálos ágyba, hogy majd aztán megderesedett tanítványai kíséretében „elszomorodott” neje, Zombory Ágnes könnyei között vigyék fel a Kálvária-dombra. Hatalmas kökeresztény alig olvasható már a bevészt írás: „Siremické, Mellyet Tekintetes Kovács József (olvashatatlan) nyugalmozott tanárnak, ki 1846 október 27, 70 éves korában halt el elszomorodott szízzel neje Zombory Ágnes tetei”.

Fiatals és bizonyára szép magyar nemes sarj lehetett „Tettes” (tekintetes) Moksay Haraszty András, akít 20-ik évében ragadott el a halál 1834-ban. Sokáig nézem a sűrű bózótot, ami sirja fölött örvend a tavasznak. Nem hiszem, hogy csak úgy, valahogy valami úri betegségben halt meg szegény. Ezernyolcszáznegyvenyolc körül nem igen haltak meg az ilyen fiatalok anélkül, hogy halálukhoz köze ne lett volna a szabadságharcnak.

Magyarok közt, a temetőben.

Írta: Rác Pál.

Elmentem a temetőbe a magyarokhoz. A zöld hátú föld sárga belében már csak csupasz, redves csontjaik hevernek. Ezek már ártalmatlan magyarok minden e világi élő nép számára, akikről nem kell félni a mai idők ingatag emberének.

Még szellemök is mankón jár közöttünk, alamizsnát kéregetve. A hajdani urakból koldusok lettek, más világszellem asztaláról életet tengetők: szellem-magyarok.

Vaskeresztjük rozsdás komorsággal terjeszti fölőjük megmerített karjait. Egyik-másik csonkán mutat fel az égbe, mintha el akarná terelni figyelmemet homi földi dolgokról.

A bőrvég alá bujtaitól szelid hantok fölé odamerészkedett a természet buja növény-élete. A rozsdás vaskereszték alján öklömnnyi betűkkel szól hozzám az írás a későbbi kor késői emberéhez, mintha beleélni akarná az én életembe azt a megszakított életet, hogy ismét tovább vigye azt az örökkévalóság földi parány-idejében egy arasznyi lépéssel.

Másutt vaskos fakereszt készül ráphentetni odvas testét a behorpadt hantra. Ráégették az írást a későn olvasók felvilágosítására. És én elhiszem, hogy amíg él, öklelő magyar volt valamennyi, aki ősi jussát az ősi jogon védte, míg komor paráddával be nem tették a hant alá.

Itt az egyik szabadságharcot harcolt végig a lába árán, melytől (már mint a látótló) eltekinthe még 10 esztendővel élt át a legkomiszabb rabság idején. Bizonyosan nem fájt neki a halál. Kétszer halt meg. Először, amikor hazáját elvesztette, másodsor, amikor őt emelték sirba és feje fölé építették azt a vaskeresztet, melyen így szól az írás: „Itt nyugszik Iványi Fekete Jenő, forradalomba mint kapitány lábát elvesztvén meghalt 1858-ik évben június 1-én”. Mikor előlvastam, szemeit hangulat vett rajtam erő. Ugy éreztem, hogy csak szontjai vannak itt, szelleme azonban levándorolt fölénk. Mit is keresne itt most?

Azután kezeltfogtam egy másik magyar szellemét. Mintha a köröttem kéklő ungi hegyek is bólogattak volna. Kiss Ádám bátyám szájából kihullott a pipa. Lehet, hogy semmit sem csinált, de — magyar volt. Megfogytakozott nemzetünk-ből egy hajlíthatatlan példány, akít 67-ik évében tepert hátára a halál. Husz év múlva lesz száz éve, hogy a Kálvária tövében nyomja a föld.

Keresztyén rövid írás szól hozzám: „Itt nyugszik Kiss Ádám, kimúlt életének 67-ik évében, július 22-én 1840”.

Halász Márton úkapám csak 4 évvel élte túl az előbbi magyart. Keresztyéről ezt olvastam le: „Halász Márton Hamvainak Emléke Kimúlt Élete 66-ik Évben Mártzi 2-án 1844-be”.

Kíváncsian hajoltam le Thalay Miklóshoz. Ugyan ki lehetett ez a jónévi magyar, aki a magyar nép szabadságharcát itthon élte túl ke-

katholikusok, angol és holland protestánsok — erősen foglaltak állást amellet a szegény ország mellett és igyekeztek felhívni a nyugati kereszténység figyelmét annak jászavára és annak igazára. Ime, amint csak úgy hirtelenjében leírunk egyet-mást a lapokból:

A *La Vieille France* figyelemzeti a franciákat, hogy ne vállalkozzanak a nagypáholy által nekik imputált szegénytelen hűhészerepre. Az *Osischweiz* felhívja művelt és katolikus Nyugat figyelmét arra a veszedelmre, mely a katolicizmust fenyegeti, ha 3 millió magyar katolikust kiszolgáltatnak a túrelmetlenségéről híres szerb és román orthodox-egyházak — mint azt a neuilly-i békeszerződés tervezi. A *La Liberté* márc. 23-iki száma rámutat arra, hogy a katolikus egyház püspöki kara nemcsak Mercier kardinális érdemeivel és áldozataival szerzett magának örök dicsőséget, hanem a magyar püspökök kálváriájával is, akik talán kevesebb feltűnéssel annál gyegetlenebb sorsot szenvednek el főképp a román elnyomás következtében. A *La Suisse* közli a román erőszakosságokról szóló híreket: Glattfeldler letartóztatása és halálra ítétele, a tisztantuli embertelen román rekvirálásokról stb. A *La Croix*, a francia katolikusok nagy lapja energikusan szembeszáll a Bécsben üdülő kommunisták által terjesztett rémmesekkel: a magyarországi fehér terrorral, mely nincsen. A *Zürcher Neueste Nachrichten* szintén megtagadja Grimm svájci szenátor, aki a szenátusban szavát tette a fehér terrorról szóló mesét, holott itt a „rendezett igazságszolgáltatás teszi ártalmatlanná ama napok bűnöseit, midőn Kun és Szamuely ártatlan emberek ezreit és a nemzeti vagyon több mint felét dobták oda áldozatul, pedig akkor nem panaszkodott senki”. A *La Liberté* (Fribourg Svajc) örömet fejez ki, hogy a magyar választások alkalmával a keresztény blokk elseperte az antiszociális-liberális uralom minden maradványát és rokonszenvesen ismerteti a keresztény blokk munkaprogramját. A *L'Express de Neuchatel* a szerb- és román-uralom barbárságairól rántja le a leplet hireivel. Az *Österreichische Volkspartei* hivatalosa, a Volksratom ellentétben az összes többi osztrák párt állásfoglalásával, a keresztény szolidaritás és igazságosság talajára állva, az osztrák keresztény nép nevében tiltakozik Nyugat-Magyarország elrablása ellen jogos tulajdonosától: Magyarországtól.

A legérdekesebb azonban az, hogy ezekhez csatlakozott Hollandia is, melynek összes kath. nagy lapja: De Tijd, De Maasbode, Het Centrum, De Residentialbode, Het Huisgezin február 20-iki számukban „A katolikusok milliói nagy veszélyben” címmel egy rendkívül terjedelmes cikket közölnek, melyben legerősebben sikrásszólnak Magyarországra érdekében. Magyarországot, mely Európa bástyája volt a török-tátar veszéllyel szemben, mely megtörte a bolsevizmus előrenyomulását, szerintük nem szabad életképtelenné tenni, lakóit szétéptni és rabigába taszítani.

A *La Voix Nationale*ban (párisi napilap) annak szerkesztője vezércikkében kijelenti, hogy „Magyarország igénye ezereszer területére minden tekintetben jogos”.

Nem mondtuk ezt idáig keresztény internacionálizmusnak, csak keresztény szolidaritásnak, hanem ezután az előbbi elnevezést fogjuk használni és szeretnők, ha ez a használat általánosan is elterjedne. Szeretnők, ha minden keresztény embernek és minden keresztény népnek szívőbe

irhatnók, hogy még Isten után sincsen egyedül, mert vele vannak keresztény ember-, illetve néptestvérei. A szociáldemokraták azt éneklük, hogy nemzetközivé lesz holnap a világ! Szeretnők, ha minden keresztény ember megértene, hogy a világ már kétezer éve nemzetközi, a kereszténység nemzetközisége él a világon — és hisszük, hogy élni tovább is fog. Hiszünk azt különösen ma és különösen azért, mert amikor azt hittük, hogy annak az említett keresztény országnak már a világon senkje sincsen, ime, egyszer csak kivilágított, hogy van, és hogy aki barátja és jóakordója van, az egyedül és kizárólag a keresztény táborból kerül ki. Es nem is olyan kicsiny az a tábor, hogy május esélyen olyan könnyen lámpavasra lehetne felkötni!

És még egyet! Mi a fentiek alapján teljesen értjük, kik és miért tüntetik föl nem-létezőnek a ker. internacionálizmust, kik és miért gyalázzák általában azokat, akik a ker. eszmék mellett küzdenek, kik és miért vetik szemére a kereszténységnek, hogy „háborúnak az oka, maguk bár ugyanakkor hirt adnak róla, hogy az orosz bolsevik és lengyel háború bolsevik részről jogos. Mi nagyon jól tudjuk, kik és miért türik és segítik elő a páholykot és zsidók internacionálizmusát, kik és miért viszik bele a keleti orthodoxiát az iteni latin és görög szertartású kath. keresztények, továbbá a féltékenységet általában a keresztény felekezetek közé. De tudjuk azt is, hogy az ördögi machinációk vissza fognak sülni és csak egy internacionálé marad: a lélekből fakadó, az őszinte és igaz keresztény testvérülés és keresztény megbocsátó szeretet internacionáléja.

A kisgazdához.*

Röghöz kötött, kérges tenyerű, fáradt proletár társaim, hozzátok szólok alábbi soraimban, több kisgazda kérelmére. Mindenki lázasan szervezkedik és tömörül érdekei megvédésére, csupán mi kisgazdák állunk tétlenül és talán továbbra is tétlenül néznénk, hogy hogyan maximálják a mi veritékünk munkánk gyümölcsét, ugyanakkor amikor más munkások béremelését elfogadják, a magyar rekvirálják el tőlünk becsületes szerzeményeinket, amikor ugyanakkor a családon, hamisításon s ehhez hasonló módon szerzett milliócskák érintetlenül maradnak, hogyan korlátozzák cikkeink szabad árusítását a lánckereskedők legnagyobb örömeire, stb. Hol van a mi örabérünk, hol a mi nyolc órai munkaidőnk? Vagy talán azt hiszik azok a bizonyos urak, hogy a természet fog a mi 8 órai munkaidőnk után igazodni? Ha tűz, árvíz, jégveszély vagy száraz esztendő tönkre teszi vetéseinket, ha marhavész pusztítja állatainkat, ki adja meg a mi becsülettel megdolgozott munkánkat, hol a mi korai kelésünk és késői lefekvésünk jutalma? Azzal bizony azok az urak, akiknek javára bennünk megrovóditenek, nem törődnek! Röghöz vagyunk kötvé és boldogságunk a természet szeszélyeitől függ, azért nem értünk rá szervezkedni. De be kell látnunk a tömörülés feltétlen szükségességét és az Isten-adta egészséges ésszel és becsületes szívvel sorba kell állanunk érdekeink megvédésére. Jaures mon-

* A keresztény szocialista programnak a kisgazdapárt programjával való rokonsága, valamint a két párt szolidaritása alapján annál inkább közüljük e cikket, mert mi ker. szocialisták Ruzsinszkóban is együtt akarunk küzdeni a kisgazdakkal. Szerk.

telemei április 22-én 1842-ik évben elhunyt Fritz, született Andrényl Aloyzának.”

Igaz, hogy az özevgyi sor még a Borbála sorsánál is szomorubb. Tanusodik róla az igen rövid irás: Özv. Kállay Imrénő szül. Buday Erzsébet 1854.”

Hasonló rövidséggel intézik el a Bezzeg András feleségét is: „Kánótz Mária, Bezzeg András neje. Meghalt September 27-én 1847.”

Legrövidebb azonban egy fakeseszt tartalmazó: „Papóczy János 1856.”

Vagy: „Hornycy Alajos meghalt 1840.”

Végül egy sirra pihentem. A levegőnek mintha szája lett volna, régóta jól ismert igéket kavart a fejem körül. Igen . . . emlékszem rá . . . 1887 esztendeje hirdetik már ezeket az igéket . . . S most ez a szél hozza felém? . . . Felugrom. Hozzáhajlok a sírkereszthez és ahogy írom, kezembem megremeg a papír: „N. T. Tarnóczy Károly Ung. Exhortator m. h. 28. Nov. 1841.”

Csend van. Hirtelen megáll a természet lélegzete. A napból ráomlik a hőség a Kálváriára. Arcomon végigperg egy meleg vízsepp . . . Eljöttem és találkoztam a magyarokkal. Vágytam hozzájuk és ők elbűsülgettek velem. Sokat mondtak, ami nem tér rá erre a papírra. Eredj ki kedves olvasó és neked is elmondják. Jó magyarok, nyakas magyarok, de aiktől nem fél már itt senki. Nem, mert ezek már csak temetőben vannak . . .

dását idézem a szociáldemokrata párt „1920 május 1.” című alkalmi lapjából: „Egy kiváltságos osztály uralma merénylet az emberiség ellen. A szocializmus, mely minden osztályuralmat, általában minden osztálykülönbséget meg fog szüntetni, ilyenformán helyreállítja az emberiséget.” Egy ilyen kiváltságos osztály, jobban mondva kapitalista faj uralma különösen bennünket kisgazdákat fojtogat legjobban s azért lássuk csak mit tesznek egyes munkászervek annak érdekében, hogy az a faj uralomra ne juthasson.

Látjuk, hogy a zsidó faj világalomra törekszik és céljai elérésében nem válogatja meg eszközeit. Ez a faj részben már világalomra jutott, mert a sajtó és a tőke az ő kezében van és már csak az van hátra, hogy a hatalom és a vezetés egy politikai valamint társadalmi téren is az ő kezébe kerüljön. Ez az önző faj nagy kisebbségben van s hogy célját ennek dacára is elérje, szüksége van a keresztény tömegekre, melyeket szolgálatába hajtani igyekszik olyképen, hogy felidulja a keresztény hívó vallás és erkölcsi alapjait, eluntartítja őt a keresztény vezetőktől s ennek a szétzillesztett nyájának, ennek a megcsalt és félrevezetett keresztény munkástömegnek tolja fel magát vezéreül a zsidó. Azt a néhány önzetlen és bátor keresztény vezetőt, aki bátor sikkra szállani a ker. hit- és erkölcsért, azt ez a zsidó vagy „lekötve” vagy „elhallgattatja”, akit pedig a ker. munkásság könnyebb félrevezetése érdekében megtűr maga mellett mint „munkászervezt” — a papíron — az a keresztény tömbnyire vagy árulója hitének vagy buta és gyenge báb, vagy mindkettő, aki csak akar való, hogy „átadja a szót”, a cselekvést, később a hatalmat és elárult keresztény munkástömegeket is a tulajdonképeni zsidó vezérnek. S mit tesz ilyenkor a zsidó munkászervez? Ő, aki rendszerint a munkásság veritékén közvetlenül vagy közvetve elődsi módjára hiszik meg hitorsosaival együtt, ő aki életében talán soha sem fogott kezébe kapát, ezé, kalapácsot — mert ott meg is kell ám izadni — ő aki produktív munkát alig végez, mert pénzes zsákja tömve van, ő állítja be magát proletárnak és munkászervezőnek. Ő a szabadság, egyenlőség és testvériség jelszavait pufogatja, ugyanakkor azonban a keresztény hitet és erkölcsöt gyalázza és testvériséget a kereszténnyel szemben megvetően a „goj” szóban fejezi ki. A zsidó munkászervez minden keresztény egyesülésnek és szervezkedésnek halálos ellensége s mihelyt valami tisztán keresztényi azt piszkol és sárral dobálja meg. Addig azonban, amíg ezt cselekszi fájának érdekében, bölcsen hallgat minden zsidó egyesülés és szervezkedésről, sőt pártolja is. Így érte el a zsidóság — ez a kiváltságos faj — azt, hogy dacára annak, hogy produktív és nehéz munkát alig végez, mégsem tudja hova tenni felesleges ezreit és millióit. Így festenek a zsidó proletárok! A lánckereskedők, árdrágitók, csalók, pénz- vagy bélyeghamisítók legnagyobb százalékban a zsidókból kerülnek ki, dacára, hogy a zsidóság nagy kisebbségben van a kereszténységgel szemben. A kávéházak és más mulatóhelyek ugy hétköznapi, mint vasárnap leginkább zsidókkal vannak tömve. Ők mulatnak, helyélenk és szervezkednek, ami mi ker. proletárok „dolgozunk és hasznat hajtunk”. Nekik telik új ruhára, briliáns ékszerekre, amikor mi a legszűkebbek cikkeinket uzsoraáron is alig tudjuk megkapni. Ha keresztény ember nem hajlandó érdekeitet szolgálni ugy a zsidó tőke és zsidó sajtó uralom hadjárattal indit ellene, hogy ritka az a lángezüli és erős lelkű keresztény, aki győztesként kerül ki a harcából. Így fest valójában a szabadság, egyenlőség és testvériség!! Ha a szocialista pártok a kapitalizmus, az ugynevezett burzsojia ellen küzdenek, akkor ez a burzsojiafaj elsősorban a zsidó s azután a nagyuri osztály. Féltre ne értsen senki bennünket. Mi nem vagyunk annak az Isten hívó zsidó fájnak ellenségei, amely becsületes munkával és becsületes eszközökkel keresi jogos érvényesülését, mi csak annak a — „kiváltságos zsidó fájnak” vagyunk ellenségei, amely Isten nem ismerve, nem válogatja meg sem a módot, sem az eszközt, önző céljai eléréséhez, amely a rovásunkra akar zavaros csinalni s a zavarosban halászva hatalomhoz jutni, amely a mi veritékünkön hasznos munka nélkül tovább is hizni, tovább is gazdagodni akar, amely a hívó keresztényből istentelen vadállatot nevel, hogy alkalmas pillanatban fegyvert és tüzsővét nyomhasson a kezébe saját szülei és testvérei ellen, miközben ő a „Hinterland”-ba húzódik. Csak ennek a „kiváltságos önző csoportnak” vagyunk ellenségei, legyen az zsidó vagy akár árkésztestünk is. Elég a vérből a kardesztetéstől, tömörülünk egy bekés és egészséges erkölcsökön nyugvó társadalmi rend kiépítésére!

Kisgazdák, szőlősgazdák s mindazok, akik a földből életek és a földet turjátok saját kezetekkel, valamint akik támogatni kívánjátok érdekeinket, alakítsátok meg Ruzsinszkóban is vallásra, nemzetiségre és osztályra való tekintet nélkül a

Nem ok nélkül írom ezt. 1848—49-ből egyetlen magyar férfinak a sírját sem tudom felfedezni az egész temetőben.

Nagy idők voltak azok. Nem halt meg akkor magyar, mert vagy átélte azt az időt, vagy megdicsőült! A sírfelirat így szól: „Tettes Moktsay Haraszty Andriás hamvainak kesergő szülei. Meghalt életének 20-ik évében 1853-ik évben.”

Egy vaskereszt előtt hozzácsapódott az idegenkezbe került ősi magyar udvarházak emléke. A tornácban állott Lászlófalvi Eördögh Dánielné, született Bessenyői Bessenyey Regina. Nagyot közömböztet neki és leemeltem a kalapot. Az uzsoki hágó felől szeszélyes tavaszi szél borzolt beje a hajamba és én kicseréltem a mai évszámot 1861-ek. Ezt sziszegte a szél is . . . „Itt nyugszik Lászlófalvi Eördögh Dánielné, született Bessenyői, Bessenyey Regina, Meghalt élete 52-ik évében, juni 21-én 1861.

És ti, most viruló leányok, kik valamennyien az élet tavaszában turkáltok az elmúlásra rá sem hederítők, tudjátok-e, hogy egy viruló társotok ott pihen az akácok alatt, anélkül, hogy az aszsonyoni élet nyarán áthévtül volna! Senkije sem lehetett, mert a hideg vasról még hidegebb irás roszdál le elem. Valami jobbjá-ílélek írhatja, hogy: „Meg halt Tök: Dolina; Borbála kisasszony Aug 1: 1839.”

Mondom, senkije se lehetett, mert akinek akkorlajt volt valakije, az így írta meg a sírfeliratot: „Az leg jobb nőnek és anyának hideg

kisgazdapártot, hiszen mindnyájunknak csak egy célunk lehet, az: hogy nehéz és becsületlen munkánk után annak méltó jutalmát is élvezhessük. Hogy mennyire ki vagyunk szolgáltatva egyes kiváltságos urak és munkások érdekeink s azokkal szemben milyen hátrányban vagyunk, bizonyítják azok a számos esetek, mikor az ipari vagy ugynevezett szellemi munkánknak földet kínálnak megdolgozásra, akkor az nem reflektál arra, olyan érveléssel, hogy minék dolgozson nehezen, minék fektesse bele a pénzt a földbe, amikor ugyanazért a pénzért, munka nélkül, összelel házhoz szállítva készen kaphatja a terményeket. Minek dolgozzon ő egész nyáron olyasmire, amit mind szervezett munkás néhány nap alatt megkereshet könnyebb munkával! Ez a számos példa hangosan kiabálja, hogy mi kisgazdák vagyunk az igazi proletárok, mi vagyunk leginkább kitéve a kapitalizmus fojtó ölelésének, mi vagyunk leginkább megrövidítve és elnyomva. A kisgazda elemnőse pedig semmiféle szocialista párt vagy állam érdekével nem egyezhetik s azért joggal számíthatunk úgy az állam valamint a szocialista pártok támogatására. Bennünket nem szabad a nagybirtokosokkal egy elbírálás alá venni. Szervezkedjünk mindenütt Ruszinszkóban is, mint ahogy Szlovenszkóban teszik. Egyesüljünk!

Fel itt is az aranykalásos proletárlobogóval! Az alakuló gyűlések helyét és időpontját plakátok fogják hirdetni s tartsa kötelességének minden kisgazda, hogy ott személyesen megjelenjen. **Kubovics Andor.**

UJDONSÁGOK.

— **Zsatkovics mint kormányzó ma érkezik meg.** A legilletékesebb helyről nyert értesülés szerint minden más híreszteléssel ellenkezően Zsatkovics visszajön Ungvárra és pedig mint az autonómiával bíró Ruszinszki kormányzója. Ez most már annyira befejezett tény, hogy forrásunk a kormányzó visszaérkezésének napját is megnevezte és pedig kimondottan a mai vasárnapot. Ruszinszki a Cseh-szlovák köztársaságban a had- és pénzügyön kívül minden másban autonómiája lesz.

— **Kinevezés.** A kormányzó Pák Ödön volt szolgabíró az orozsvégi szolgabírószághoz főtisztviselőnek nevezte ki. Az U. K. szerint néhány napon belül megtörténik Sztripszky Elemér volt alispánnak vármegyei levéltári igazgatóvá való kinevezése.

— **Pénzügyigazgatóság Munkácson.** Munkács külön pénzügyigazgatóságot kapott. A pénzügyigazgatóság az eddigi polgári kaszinó helyiségeit foglalta le az irodák részére.

— **Búcsúzás. Harmath Ödön** és családja e héten elköltöztek városunkból. Részint az idő rövidsége miatt is minden ismerőstől külön-külön nem vehetünk búcsút, ez uton mondanak len hozzád Ungvár városának, amelyben 18 éven át mennyi sok szeretetben és kitüntető tiszteletben részesültek. Érzékeny szívvel köszönünk el mi is ettől a hamisítatlan, szorgalmas, jó magyar családtól és hisszük, hogy bárhova mennek, mindenütt szeretetre találnak, mert az ő jószáguk ellenállhatatlan szerzi azt meg bárhol is részükre. Istent velük!

— **Tűz Hegyiben.** Hegyi községben folyó hó 3-ára virradó éjjel tűz ütött ki, amelynek következtében 15 lakóház és a hozzájuk tartozó összes gazdasági épületek a tűz martalékává lettek. A kár óriási.

— **Eperjes — nagyközség.** Eperjes szab. város nagyközségé alakult, mert nem bírja az anyagiakkal. Szlovenszkóban egyébként csak három város marad.

— **Iza ismét szerepel.** A schizmatikussá vált izai lakosok a múlt hetekben a protestantizmusra mentek át — olvassuk az Esti Ujságban. — Átmentek pedig azért, mivel hogy püspökjük, a régi vallás püspöke ismert Kabalyuk, igen magas építési költséget vetett ki rájuk. Szóval: Iza másodszor is vallást változtatott. Ez a község valamikor tiszta magyar volt. Lakosainak családji nevei még most is magyarok. Az sem lehetetlen, hogy protestánsok voltak. Eszerint Iza halad a régebbi állapotok felé és még megtörténhetik, hogy rövidesen proklamálni fogja magyarságát is.

— **Hlinka agitációs harcot hirdet.** „Lidové Noviny” írja: A szlovák néppárt bizalmi testületének f. évi ápr. 29 én Rózsaházyan tartott gyűlésén résztvett Hlinka is. Dacára annak, hogy ugyszólván csak árnyéka önmagának és arcára a ráncok barázdákat vontak, a leghevesebb

politikai harcra szánta magát. Főcélja Szlovenszki autonómiájának kivívása, ezt még akkor is el akarja érni, ha mindjárt egész Szlovenszki el is vész. A gyűlés állást foglalt Rudinsky mellett, aki Amerikából a szlovákoknak a csehekől való elszakításáért agitációs harcot űzen a cseh kormányhoz. Hlinka hetilapokat fog alapítani, az összes költségeket az amerikai tőkés adományai-ból fogja a párt fedezni. Monsigneur Szamek a cseh néppárt (klerikális) alapítója Párisba utazik, hogy ott a hatalmakat a boisevizmus veszedelméről felvilágosítsa és egész Szlovenszki és Morvaország lakosságát nevében követelje a cseh-szlovák köztársaság jelenlegi szervezésének teljes megváltoztatását.

— **Práva** címen új lap indult meg városunkban, mint a ruszinszki szociáldemokrata párt központjában. A lap hivatalos újsága a fent nevezett pártnak. Olyan is. A Munkás Ujság megszűnt, vagy másfelé vándorolt, nem tudjuk. Lehet, hogy még harmadszor is visszajön mert három a magyar igazság.

— **Magyarországi hírek. Nyugatmagyarország** katonai parancsnoka az ententől erőlyes felszólítást kapott, hogy a békeszerződés által Ausztriának itélt területét kiürítse és erőll jelentést tegyen. — **Kratochwill** volt vezérkari főnököt, ki a Károlyi kormány idejében Románia ellen harcolt, Nagyszomben internálták és onnan Nagyváradra vitték. Azzal vádolják, hogy a románok elleni összeküldést ő vezette. — **A magyar békeszerződés** végleges szövegét tegnap adták át a békedelegációnak. — **A budapesti magy. kir. operaházát**, amelynek a legutóbbi időben 20 millió korona deficitje volt, eladták egy magántársaságnak. — **A nemzetközi Dunabizottság** székhelye Budapest marad. — **A tíz évi börtönről** ítélt Kéri Pál lakást akar magának requiráltatni. Ez az ember a maga dolgában nagyon is előretekintő. Különös, hogy mikor egy ország dolgáról volt szó, nem látott tul az orránál. — **A székesfővárosi törvényhatósági bizottság** ujjáalakításáról szóló törvényjavaslatot elfogadták. Az új községi törvény szerint a közsétek husz kitűnő tagja állásánál fogva tagja lesz a közgyűlésnek. Ily módon Berzeviczy Albert, Petrovics Elek, Fejérfatya László, Végh Károly, báró Förster Gyula, báró Müller Kálmán, Lóczy Lajos, Buday László stb. hivatalból városatyák lesznek. — **Tiszántul** az országos kisgazdapárt már megállapodott az egyes kerületek jelöltjével. E megállapodás szerint a hozzánk közel eső városokban a következőket lépteti fel: Nyiregyháza: dr. Kulini Sándor kir. kuriai bíró, Nyírbátor: Szabó Lajos református esperes, Nagykálló: dr. Sörös János ügyvéd, Kisvárdá: Mózes Ernő, a kisgazdapárt igazgatója, Nagykapos: Horthy Béla festőművész, Beregszász: dr. Matavovszky József kir. törv. bíró, Mátészalka: dr. Barthos Andor h. államtitkár, Fehérgyarmat: dr. Gaál Endre gyógy-szerész, Derecske: Guthy Tódor h. államtitkár, Debrecen város három választókerülete közül az egyikben dr. Mitrovics Gyula egy. tanár, a másikban valószínűleg Sesztina Jenő vasnagykereskedő lép fel. Mezőkaszony: dr. Tomcsányi Pál, Nagybaom: dr. Kovács Nagy Sándor, Nagyszalonta: dr. Ulain Ferenc szerkesztő. — **Hír szerint** Magyarországon új 48-as párt alakult. A párt élén gróf Bathányi és Lovász államunk továbbá a volt aradi kormány miniszterelnöke Ábrahám és Farkasházy. Az ülésen elhatározták, hogy a párt a reakcionárius politika ellen (!) lép fel, amely meg akarja ismételni a monarchia paródiáját. Bathányi kijelentette, hogy Magyarországnak a Clark-féle formula mellett kell kitartani, minthogy a nagyhatalmak elhatározták, hogy csak koalíciós kormányral fognak tárgyalni. (Ez az érvelés elaggott elmére vall, hiszen Magyarországon már rég tul vannak a választásokon!) A **Peczky házaspár** ügyét most tárgyalják Budapesten **Peczky** — mint ismeretes háromrendbeli gyilkosság büntetével van vádolva. Felesége dr. Telek Ilona volt az, aki a bolsevista kivégzések alkalmával mértéket vett a szerencsétlen emberek nyakáról, mert úgy — amint gunyolódva mondotta — nem szorít. Vég Miklós bérkocsis, valamint a háromszoros gyilkos Lévai (Lerner) Oszkár felett is most fognak ítéletet mondani. — **Baloghy Ernő** volt közlelemzési miniszter a fővárosban ügyvédi irodát nyitott. Most két másik volt miniszter folyamodott az ügyvédi kamarához, ahol az ügyvédek sorába való felvételüket kérelmezték. Az egyik dr. Berinkey Dénes volt miniszterelnök, a másik Buza Barna volt földművelésügyi miniszter. Az ügyvédi kamara legközelebb dönt a felvétel iránti kérelem fölött. — **A legyőzött** semmiféle kategóriába be nem sorozható országok Magyarországból akarnak gazdagodni. Ausztriának is kellene egy darab Nyugatmagyarország. Ezért agitált, utazgatott jobbra-balra, mindentűvé, az osztrák vörös kancellárja. Most, hogy a magyar békeszerződés kerül sorra a „nagy” és alapos antantbékeművek közül, ismét megnyomták az osztrákot az agitáció politikai

gombjait. Valami Walheim tanár és Beér nevezetűk egy állítólagos küldöttséget vezettek Bécsbe az ottani háromnegyed részben vörös parlament is Renner kancellár elé, akiknek elpanaszolták, hogy milyen szörnyű üldözés folyik magyar részről Nyugatmagyarországon. Szóval: Nyugatmagyarországot ki akarják üldözni a magyarok az országból! Talán inkább osztrák agitátorokat nem tűrnek meg? Csak ennyiről lehet szó Welheim ur, nem többől. Mehet rongyot szedni! — **Bécs**, május 1-én. A Tagblatt beszélgetést közöl Telesi Pál gróf magyar külügyminiszterrel, aki behatóan nyilatkozik Magyarország külpolitikai céljairól és különösen az ország békeszándékairól. Arra a kérdésre, vajjon a nemzetgyűlés a csapatok mozgósítást vagy koncentrációt elrendeli-e, a miniszter így válaszolt: „Ezekből a külföldön pozitív formában elterjedt hírekből egy szó sem igaz, amiről én itt a helyszínen meggyőződhetek. Az a körülmény, hogy a volt katonatisztek, köztük a legidősebb évfolyamuak is, akik a szolgálat szempontjából tekintetbe egyáltalán nem jöhetnek, összejárnak, nem lehet alapja az efajta kombinációknak. Hiszen össze kell írunk a volt katonatisztek áttekintéséből, mert nekünk kell gondoskodnunk eltartásukról. Amit mi csinálunk, az demobilizálás, nem mobilizálás. Ismétlem, távol áll tőlünk minden agresszív szándék.”

— **Gyilkosság.** Gát és Dercseny között ismeretlen rablók megtámadták egy kocsin Munkácsról Beregszász felé utazó négytagú társaságot és pénzt követeltek. Kiss nevű vasutas nem nyult elég gyorsan a pénztárcája után, amiért is azonnal lelőtték. A többi utas az erdőbe menekült.

— **Rablás.** Pravnik Chajim 75 éves szobránc-utcai kereskedő mult pnteken éjjel 3 katoruhás megtámadta és pénzt követelt. Mig a rablók a pénzt keresték, az öreg kiugrott az ablakon és segítségért kiáltott. A rablók futni kezdték, de egyikük elvesztette sapkáját, amelynek ukrán jelzése volt s amely nyomon elindulva a rendőrség a rablótak 5 ukrán és két helybeli katona személyében elfogta. Hegyi zempléni megyei községben is történt a héten egy rablótámadás. Rothstein Benő kereskedő támadták meg éjjel, de annak is sikerült megmenekülnie.

— **Világesemények.** A volt német császárt Doornba költöztetik. (Utrecthi tartomány.) — **Május elsején** Turinban és Pólaban a betiltott felvonulás miatt a munkásság megtámadta a rendőrséget. Több ember meghalt. — **Május elsején** Párisban a Boulevardon egy pár kommunista megkísérelte, hogy fegyveresen a bollokba hatoljon. Több tüntetőt megöltek. Estére a rendőrség helyreállította a rendet. — **A orosz bolsevikiek** elfogadták Japan békefeltételét. — **A török** békedelegátusok hazautaztak Párisból. — **Az új lengyel** öfenyívának az angol lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak. — **A lengyelek** május 1-én elfoglalták Kievet, megszállották Kohilevet, a Dnyeszteren és északi Volhíniában jelentékeny előnyöket értek el. A 12-ik bolsevik hadsereg teljesen megsemmisült, a szovjetkatonaság többi része kelet felé menekült. A lengyelek 16 ezer foglyot ejtettek, 60 ágyut, 80 golyószort és jelentékeny vasuti anyagot zsákmányoltak. — **A lengyelek és ukránok** között a határookra nézve megegyezés jött létre. A Bug vidékén 5/1 millió lengyel lakossal egy területet átengednek a lengyelek Ukrainának, míg Halics Lengyelországé marad. — **A lengyelek** Kelet-Szilézia ellen is támadást készítenek elő — Franciaországban is megkezdtek a kényszerkölcsönök kivetését.

— **Borkereskedők formái adója.** A Kassai Kereskedők Testülete titkári hivatala közli a borkereskedőkkel, hogy a formái adóról szóló törvény 4. §-a értelmében boraik után — miután azok import áruk — formái adót nem fizetnek.

— **A mozbiban** szenációs filmalkotások kerülnek sorra a jövő héten. Hétfőn és kedden a „Bolond csókja”, szerdán és csütörtökön „Az éjjeli keringő”.

— **Széria hajószákmánya.** A szövet-ségközi jóvátételi bizottság felszólította a belgrádi kormányt, hogy terjesszen elő lajstromot arról a hajónagyról, amelyet a Dunán a szerb hadsereg előnyomulása alkalmával zsákmányoltak. Egyben a bizottság felvilágosítást kért arról is, hogy menyi hajója volt Szerbiának a háboru előtt. A politika párisi levelezője szerint azzal vádolják Szerbiát, hogy sokkal több gőzöst és uszályhajót tulajdonított el, mint a mennyi a háboru előtt birtokában volt.

— **A Mozaik-társaság** nagy érdeklődés mellett megtartotta alakuló gyűlését. A programja időszerű, céljai helyes, jól megválasztott, nem fellezhető, de mindenben megvalósítható célok, amelyek valóban hivatva vannak arra, hogy az itteni magyar műkedvelők csoportját összetartsák és állandó utánpótlásról gondoskodjanak. Mennyiben a magyar színeszt jövőjét nem látjuk valami biztatlónak, szívesen üdvözlünk

minden olyan mozgalmat, amely szükség esetén és részben pótolni tudja majd a hivatásos színeszket is. — A „Mozaik“ műkedvelő körbe való tagbeiratkozás a színházban lévő titkári irodában (baloldali erkély följáró, az utcáról) mindennap d. e. 10—12 és d. u. 4—6 óráig történik.

— **Összeomlóban az orosz szovjeturalom.** A lengyelek és Weangal ellenforradalmi táborok győzelmei következtében Leninek épp úgy, mint annak idején Kun Bélának, az anarkisták kezére igyekeznek átjuttatni a hatalmat oly kikötéssel, hogy a vezérek kellő fedezet alatt elmenekülhessenek. Pétervárot és a nagyobb városokat az orosz terrorcsapatok sietve tuszokat szednek össze, akiket azután minden formalitás mellőzésevel halomra lövetnek.

— **A volt 66-ik ezred állítólagos zendülése.** (Ctk. Prága.) Némely magyar újság a volt 66-ik ezred szlovák légénységének nagybereznei felkeléséről újságol, mely ezred amint mondják a magyar oldalra akart átmenni. Azt, hogy a szlovák katonák és csendőrség valamint legionáriusok közt küzdelemre került a sor, mely alkalommal sokan megsebesültek és a szlovákok megadták magukat. Noha ez az állítólagos eset még április 28-án történt volna, akárhogy vázolnák a híresztelések nagy erőfeszítéssel akarják vázolni annak jelentőségét, illetékes helyen mindezen eseményekről egyáltalában semmi tudomással nem bírnak.

— **A beregszászi törvényszék megkezdte működését.** A törvényszék elnöke tudatta a helybeli ügyvédekkel, hogy május havában a törvényi polgári osztályán a működést meg akarja kezdeni; megkereste továbbá az ügyvédeket, hogy beadványait csehl-, rutén-, tót-, vagy német nyelveken is terjesszék be, mert a bírák a magyar nyelvet nem értik. A munkácsi ügyvéd egyesület e megkeresésre előterjesztést adott be, melyben kifejtette, hogy ennek a kívánságnak nem tehet eleget, mert az ügyvédek a kivánság idegen nyelveket nem tudják, tolmácsokat nem csak anyagi okokból nem tarthatnak, hanem azért sem, mert a városban nincs is arra való ember, s főleg nincs jogász e célra, akire a fordítást, a nyelvhez nem értő jogász, rábízhathatna. Kérte ezért a szövetségi az elnököt, hogy egészítse ki bírói karát az itt okvetlenül szükséges magyar nyelvet értő bírákkal és alkalmazzon a törvényszéknél jogász tolmácsokat, mert a törvényszék elé tartozó perek legnagyobb része csak olyan felek közt folyik, kik magyarul tudnak.

Sportélet köréből.

Az UAC. turisztikai szakosztálya f. évi május hó 9.-én (vasárnap) délután társas kirándulást rendez a *Németi patakhoz*. Indulás délután 2 órakor. Gyülekezőhely a Kálvária bejáratánál. Gyaloglás oda-vissza 2 óra. Utatrány: Csanogány-úton, kis- és nagykerékkel erdőn át. Uzonnot ki-közön magával. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Az UAC. I. csapata f. hó 9.-én (vasárnap) az eperjesi Sportklub I. csapatával Eperjesen barátságos mérkőzést tart.

KÖZGAZDASÁG.

A szilvaszeszfőzésről.

Mióta a kis-üstöket bevonták, csak az állam s annak megbízottai jogosultak a gyümölcsöt szeszre feldolgozni. A kiscsagda s a nagyban termelő is kénytelen az államnak eladni szilvatermését, ha azt valamiképpen értékesíteni akarja, mert a vörösszilva aszalásra nem alkalmas, a lekvárfőzés pedig oly sok tűzjelő-anyagot igényel, hogy annak kifőzése a mostani viszonyok közt alig fizeti ki magát. Hátra volna még a sertésekkel való feletetés, ezért azonban nem érdemes szilvaszokat fentartani.

Az államnak tehát, mely a szeszfőzést saját kezébe koncentráta, olyan intézkedéseket kell tenni, hogy a gazdák megtalálják számadásukat a szilvaszok fentartásából és kultiválásából meg legyen a tisztességes polgári hasznuk, sőt azok terjesztésére is ösztönöztesenek, mert ha vesztésre dolgoznak, az lesz az eredmény, hogy halomszámra fogják a szilvaszokat kivágni, s helyükbe más, több hasznot hajtó terményeket beállítani.

Szükséges, hogy a szilva beváltási ára a mai viszonyoknak megfeleljen, továbbá, hogy az állandó u. n. központi szeszfőzdek mellett annyi fiók-főzdet állítsanak fel, hogy a termelő azt minél közelebb érje, tehát a legmesszebb lakók is naponként legalább kétszer fordulhassanak, mert különben a nagy fuvardíjak a szilva árát részben felemésztik, aztán a vörösszilva nem is

bir nagy szállítóképességgel, és döcögős utakon a lé egy része kifolyik, végül, hogy az átvétel gyorsan történjék, ne kellessen a gazdának napokig rostokolni, míg a beszállított szilváját átveszik. Ha egy körzetben tervszerűen dolgoznak, azaz előre meg van állapítva, hogy egyes községek mely napon szállítsák be terményeiket, akkor a szekerek torlódása nem fog megtörténi.

Még néhány szót az 1918. évi szeszfőzés eredményéről. A dus termést egyenként 2 helyen váltották be u. n. az ungvári központban és a szerednyi. Köblér Inglicz községben is beváltak valamit, de itt a főzés siralmas eredménnyel végződött, mert a magyar államnak egy liter szesz (100 ltr. fokos) 240 kor.-ba került és kapott érte 50 kor.-t.

Ungvárt elég simán ment a dolog, de már Szerednyén nagy rendtelenségek történtek, menyenyiben az átvétel nagy bajjal és késedelmesen történt, aztán a rosszul szerkesztett tartányok miat a szilvalé jó része elfolyt, mint az a H. U. 1918. évi 36 számában „Szilvatermés a trágyadonbon“ cím alatt tüzetesen le volt az írva, úgy, hogy államnak a főzésből nem lett olyan jövedelme, mint a milyen jövedelmeket megillette.

Az ungvári és szerednyei főzdek mellett még 2 gazdasági szeszgyár is igénybe lett véve, de ez mind kesének bizonyult, mert a vármegye szilvatermésének legalább fele kifözöttel maradt, s így az jóformány elveszett.

A szobránczi, vinnai és percsenyei körzetekben is kellene fiókfőzdekről gondoskodni, hogy az ottani termések veszendőbe ne menjenek.

Mintán a szesz az állam legkulkratívabb jövedelmi forrását képezi, s az ez évi szilvatermés kitűnőnek ígérkezik, a fagyos szentek elmúltával mielőbb meg kellene tenni az előzetes lépéseket a főzési anyag minél intenzivebb feldolgozásra, tehát kellő számú beváltóhelyek és főzdek felállítására, s oly intézkedések megtételére, melyek a szilva gyors és zavartalan átvételét, jól épített tartányokba való elhelyezését, s a cefre minél intenzivebb kifőzését lehetővé teszik.

Bornemissza Zoltán.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

I. Gy. A nagybereznei ker. szocialista gyűlésen történekről írott közleményt a cenzura törölte.

E.-né Nagyberezná. Levél és küldemény is megy.

27/920. vjhjtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybereznai járásbírósnak Pk. 174/20. sz. végzése következtében dr. Kiss László ügyvéd által képviselt Sztán Endre bercsenyifalvai lakos végrehajtó javára Melega Mihály mércesei lakos végrehajtást szenvedő ellen 342 kor. 90 fillér s jár erejéig 1920. évi február hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1500 koronára becsült egy drb. 6 éves barnaszőrű kanca ló nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a nagybereznai járásbírósnak Pk. 174/20. sz. végzése folytán 439 kor. 24 fillér bíróság megállapított költségeket erejéig Mécse községben végrehajtást szenvedő lakosán leendő megtartására 1920. évi május 10 napjának délutáni 3 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit igényelni, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is- le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagyberezná, 1920. április. 21-én.

Árverés kifizetési költségek: 3 kor. 60 fillér.

Klein bírósági kiküldött.

SZOBRÁNCZ

A MÁJ- ÉS GYOMORBETEGEK KÁRPÁTI KARLSBADJA

lvó- és fürdőkúra. Idült gyomor- és belhurutok, epe- és májbántalmak székrekedés, borbántalmak, csuszos bajok ellen. Iszap

Megrendelésre Nagymihályba és Ungvárra olcso kocsí. — Kitűnő konyha. — Idény május 15-től október 1-ig. — Orvos: RUSSAY GÁBOR u. egyetemi tanársegéd. — FOGÁSZATI 3-3

Nyomatott Földesi Gyula könyvnyomdájában, Užhorod.

Dr. Homicskó Vladimír

egyetemes orvostudor, FOGORVOS

fogászati rendeléseit megkezdte.

Rendel Ungvárott Kossuth Lajos-tér 36., I., d. e. 9-11-ig és d. u. 3-5 óráig. 2-3

FERENTZY LAJOS

okleveles erdőmérnök, volt állami erdőfelügyelő hatóságilag engedélyezett

ingatlan forgalmi irodája

UNGVÁR, (SZOBRÁNCI-U. 34. szám. a.)

közvetíti házak, szőlők, mezőgazdasági- és erdőbirtokok, valamint ezek termékeinek adás-vételét.

Vállalja földek és erdők felmérését, parcellázását, becslését s az ezekkel kapcsolatos szakértői munkák végzését.

4-3

KOMJÁTHY L. fényképezési műterme

MEGYEHÁZ-TÉR 4. sz. alatt (szemben a megyeházával) márc. 29.-én

megnyit, ahol a legmodernebb kivitelezésű fényképezési munkák készülnek. 3-3

Markovits Menyhért

okleveles mérnök műszaki és kereskedelmi irodája elváltalja

Fedélhálások

komplett kivitelét I. a. békei minőségű aszfalt impregnált papiriemezekből (ilyen lemezeket eladásra is raktáron tart)

Malmok, mezőgazdaságok,

fűrészek, borászati és egyéb üzemek fentartásához szükséges összes anyagok (gy. pl. tömitő szerek, szíjak, olajok, szárazmók, gépek és géprészek) szállítását;

Iparvágányok

4-4 építéséhez szükséges anyagok s forgalmi eszközök beszerzését. :: ::

Iroda: UZSHOROD (UNGVÁR) DOMBALJA-UTCA 24.

Lerakat: Vargasor, Rozgonyi-telep.

FRANCIA RAKOTT ÉS EGÉSZ

MALOMKÖVEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN kaphatók GLÜCK MIKSA fakereskedőnél, Ungváron (Árpádvezér-u. 80. sz.) 3-1 2

Cipőfelsőprészkészítő-szahász

MUNKÁT KERES, aki SZAB, RAGASZT és TŰZ.

Cime a kiadéhvatalban.

Környékbeli középiskolai, képezdei, polgári iskolai

tanulókat

magánvizsgára rövid idő alatt SIKERESEN előkészíték. PAEDAGOGUS, SZŰRTÉ.

NŐI KALAPOK

valamint FORMÁK nagy választékban

Scholz Elizánál, KOŠICE, Srobár-u. 26.

NAGYBAN! 4-1 KICSINYBEN!